

پرنسپه — ۴۴ نيسان ۱۳۴۰

برنجی سنه — نومرو ۱۳

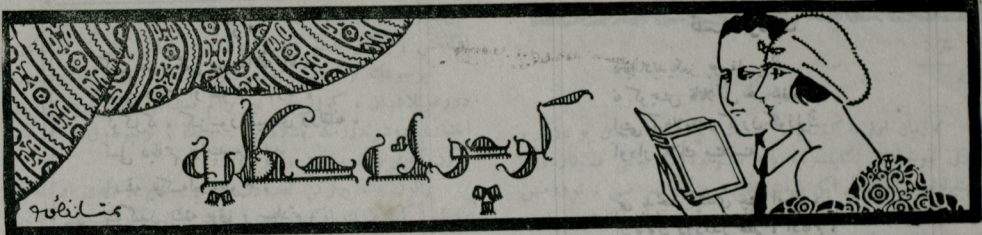
اداره خانه : باب
عالی جاده سنده
وقت مطبعه سنه
متصل گوشه
باشنده نومرو «۱»
صاحب و مدیری
محمد مسیح

ملی مجموعه

آبونه شرائطی ،
سنه لکی ۲۵۰ ،
آلغی آیلغی ۱۲۵
فوق العاده نسخهلر
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدور .

مجموعه من هیئتتجه
طبعی تنسیب ایدلمه یز
آمار اعاده ایدلمز .

— اوده بیه کونده بر هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی ، رسمی مجموعه در —

مکتبی کرم

—۱—

ماناستر سلطانیسی (برسه) به نقل نه دینجه نظمی افندی ده
کلشیدی. کندیسيله برابر کلن همشهرلری اولهن و قالان ویا
هجرت نه دود پریشان اولان اقرارلری محزون محزون دوشونورکن
اوه هر کسدن زیاده حسرتی اعلان نه ده، شهرک اطرافنده کی
او اولره، نه به لره باقارک ده آه ماناستر! دینه باغیر بر، اوراده
دراخور، دهره سی اولمادی ایچین آسفله نیر؛ آبدستخانه
آراقلرند جیغاره ایچرلرکن آنادولولو آرقداشلرینه ماناستری
و مملکتی اولان قازاقرینی هر کیجه آکلانیر، دوروردی؛
فقط هب کوله رک.. بو کوله روزلو حسرتی نک اطرافنی آرقداشلری
آلبره اونک باقارن عماره سنده کوردوکلرینی بویه دیکله رکدردی.
نظمی مکتبه بر چوق او یونلرک ده ایجادجیسی اولدی.
قونوشقان، شن، او بونجو، صنی ده بو سک اولدوغی ایچین
آرتیق هر کس اونی یاسه ویور، یاسا ویوردی.

بالکیز کیجه وصباح مطالعه لرده هیچ سس چیقارماز،
چه کیلیدیکی کوشه ده هب رومان او قوردی.

اوه، درس لر دن صقیلور، پاتیلوردی. بو قادار غریب حالیه
کندیسندن درس ایسته یه ن معلم لری نه قیزاردی. آناسی، باباسی
«قارا فربه» ده کیسلمش؛ دنیا ده سیب سیوری قالمشدی.
استانبوله بر آشی آغابی وار، اما کاه صودار، کاه صوصار.
بونلر آزمش کی برده درس؟ قاتلاناچ ایسته کی، یوره کی
قالدی که؟ صیقنق، کیمک ایچین مکتبه اوتورویور. او یونه
رومان ده اولما.. باشقه نه یامالی که؟

* *

نظمی، برجه کونی چارشیدن مکتبه کلرکن، بو قوشک
آلنده کی اؤک قابوسنده، یاندن، بر قالدین کوردی: طیش
مهر دیونده، فقط یوزنی آجیق قویه دوغرو چه ورمش وهنوز
آورتمه مش، ایچمده کیلرله کولومسه به رک قونوشویور. گنج

ویاش برجهر.. آه! بورانک ده قالدینلری فراجه و باش اورتو
کیورلر: ماناستر لیر کی.. نه یاقیشیور!

قالدین یوزنی سو قاقه چه وروب مهر دیونده لری ایچیه
باشلارکن بردر لبقانانک کندیسنه حیران حیران باقدینی کوردی،
شاشیددی، دوردی، نندن صو کر ا یوزنی قاپار ق دوندی.
و نظمی یورودی، گیتی.

اونی بردها کورمک ایچین نه رتسی هاقا بر قاق دفعه اؤک
او کندن کیدی. برکیشنده عینی چهره ییینه قابودن جیقارکن
کوردی. فقط قالدین بوسفر یوزنی آورتمه یه اؤزه نیر کی یاپاراق
یورومش، چمشدی.

عجبا کندیسینی ایچینی چیقدی؟

اؤک صاحبی صوردی، او کره ندی. مکتبه بو آدامک
چو جو غنی فلان واری عجبا؟.. اونی ده او کره ندی. کندیسندن
بش صنف آشاغیده، داهای آلتنجی صنفده اولان رشیدک اوی
ایمش او!

او کوزه ل چهره نک کیم اولدوغی آنجق اوندن آکلایشلا
بیلیر! لاکن ناصل؟

نه، دوست اولمالی! اونکی، آوچوک صنفدرده.. کندی
ده نیکی ده کیل، آما.. چارمه سز!

* *

بر اوکله نغفسنده رشید آرقداشلریه آتلامه اوینارکن او،
یاناشدی؛ سپر نه دیور، قونوشق ایچین برفرت قبولایوردی.
بر اتلایشنده رشیده آرقداشلری هب بردن باغیر دیلر:

— اولمادی! هادی یات باقام!

— آه، بن آتلام!

— اولمادی، اولمادی. بردن آتلامه مادک. یاناجسک!
نظمی درحال آتیلدی: — خایر! رشید آتلا دی، دوغرو
آتلا دی!

چو جو قلرا بون اوسته می نظمی افندی نک کندیلریه علاقه دار
اولماسندن نمون، حکمنه راضی اولدیلر. رشید آتلا دقچه نظمی
آرتیق تقدیر نه دیوردی:

ا کلايشلى ! دهمش ! قلبدن قله بول وار . اه ، ناصل
کوروشملى ؟ بوجمه برمکتوب يازمالى مى ؟

— قير شيطانك ياغنى ، نظمى !

جمعه به قادار بونى دوشوندى . نظمى آرتيق اسكيسى كېي
اويونلره قايىشميور ؛ مملكتندن كولهك ، يانا يا قايلا بحث
نتمسيوردى . آرقاداشلىرى « رومانلره دالدىقه دالدىك ! »
دييورلر . اوخ ، ييلمورلر كه شيمدى جانى رومانه دالمشدر .

شيطانك ياغنى قيردى : مكتوبى يازمىشدى .

جمعه كونى ، آلدنه « لادام واقامه ليا » ترجمه سيله ، رشيدك
اوينه يوللاندى . مکتوب كتابك ايجنده ايدى . آه ، طالع !
ناصل فرصت دوشوروب ده كنديسنه وهرملى ؟ . قابوبى
چالدىنى زمان اونى رشيد ايجهرى به دلى . قهوه كلدى . رشيد :

— آنتم اوده يوق ! دييوردى . آبلام اذن وهردى .

نظمى ، او اولك ايجنده ، ايلك اميد سهوونجى دويدى .
اوطه قابوبى آزاجق آراقلىدى ، ديشايدىن برى ياقيسور كييدى .
— رشيد ! دددى . بن بر كتاب داهاه كيتيردم . خام

آبالا كه بر كتابى اوقومق ايجين برى پريكرى بلكه به جككزده .
ايككزده باشقه باشقه شيلر اوقورسكيز . بن روماني فضله سيله
بولوبورم .

— ندر او باقم ؟

— يوق ، بن بونى خام آبالا كه كيتيردم . سنك كتابك
وار . او بونى يتيرسين ؟ صوكرا ده كيشدير سكرن ! شوراده
ماصيه براقاجغ سويله كنديسنه ، آلسين ! هم كيدم ده ...
قايى آزاجق عجبردادى . اوخ ! نه يوره كه هوبلا ايجي بر
« بكي ! دويدم ! » اشارى !

جيجيورلدى . كتابى ميندره . براقير كن يتيرسيوردى .
صوفه ده رشيد بر كره داهاه ، فقط حيزلى حيزلى سسلاندى :
— روماني ميندرهك اوسته براقدم !

وجيجديلر .

دونوشلرنده « ينه چاغرسلر ، ينه قايدن كوزه نهسه ! »
دييه نى نهدييوردى . سوراق قايدى او كنده :

« چوق بورولدم ! » ديهرك ترين سيلهركي ياييوردى .
فقط رشيد بر كره اوه كيروب جيقدى :

— ايجهرى به آلاچتم . برقهوه ايجهردهك اما .. آنام وار .
آبلام « اولماز ! » دددى . قصوره باقه !

مكتبه دونه ركن ، واو كچه هب دوشوندى : ايش تماميه

— آفرين رشيد افندى ! بز اسير قايمجاه اوينار كن سنى
بن طرفدن آلاچم . كليرميسك ؟ .

— آلامسك كه ...

— آليم !

اوندن صوكرا رشيدله تفسلرده كوروشميه باشلادى .
بر مناسبتله صورارق او كرندى كه بر آبلاسى واردر ، واولى
ده كيلدر ، قزدر .

— آبالا ده مكتبه كيدرمى ؟

— يتيردى !

صوكرا اونى مكتبهك بقال دكانه كوتوروب محلي ايصارلادى .
هب مكتبه درسليك جان صيقاجغى سويله دى واوكا او كچه
اوده اوقوماسى ايجين بر رومان ويردى . ايكي كون صوكرا
صورونجه رشيددن جواب آلدى :

— بن يتيردم اما آبلام ده اوقوبور .

نظمى رشيدده رومان مراقى اوياندير دقن صوكرا آرتيق
بوينه كتابلرى ده كيشدييوردى .

بازار نه نهسى ، بهرشميه كونلرى رشيدله ليليلرك يه دكارى
طانلیدن دن بره پارچه چقاروب كيزليجه وهرسيوردى .

دوست اولدوقلرندن اون كون صوكرا ، بهرشميه كونى
برابر جيقديلر . رشيدك قابوسنك او كنده ، آبرلمان اول ،
اونى بران لافه طوندى ، يكي وهرديكى رومانك كوزه لككندن
بحث نه دى .

نه نهسى هاقتا جمعه كونى اوندن كلوب الماساي و برابر
كزمه لرني تكليف نه دى .

— آنام براقازكه !

— سن آبالا كه سويله « رومان وهره ن افنديله كيده جكم ! » ده !
آبالا كه آنه كى قاندير بر .

نه نهسى كون رشيد آبلاسنك وعد نه ديكنى سويله نيجه
نظمى ايجندن « ايش اولوبور ! » ديهرك سهووندى .

رشيدله آرتيق تفسلرده كنديسيله چوق چوق كزمه نه نهسى ،
صنغلى چوق اوزاق اولدوغى ايجين بلكه هر كسك « فالغه
چكه جكنى » سويله دى اما ينه اراسايره تنها زمانلرده ، تفسك
صوكلر نه دوعرو اوكا مكتبه بقالنده محلي ايصارلور ، ينه
بازار نه نهسى وهرشميه كونلرى طانلي چقاروييوردى . صورا
صورا ايجه او كره نه دى كه آبلاسى ده كنديسيله مشغول اولوبور .
آدينى ، صغنى ، مملكتنى صورمش ؛ « بوقادار رومان اوقوبور .

شانیرمش؛ اونی صوصدورمق ایچین یانه کندیکی زمانه رجا نه درم صوصوکر! دیه رکه آلیه باشنی، باش اورتوسنی اوقشیور، فقط برتورولوی کدوبده اونازه یاقاقره تاس نه درموردی. نهایت پارماقرلینی ده کیل، «فا معاملیه چه کیلمه سین» دیه آوونجی آجوب براز چه کسه سورتمشیدی. خدیجه خاتم اوله یه کیوب ده! «نه آغلیوکر؟ ایکی حشرتلی بری بریکزه قلووشدیکیز. کولوک، سوبله ییک؟ قونوشوگده... اللهک آمریله ایشک صوکنی کتیرمک بویه می اولور؟» ده دکدن صوکر فریده صوصدی.

نظمی اوکوندن اعتباراً آرتیق دامارلرینه قادیانیدی. مکتبده، کیچه نسیلرنده اولنیک بو جاقلرینه چه کیلیور، قازا کافلر ایچنده باشی طوتوشوبوردی.

هر جمعه اراده کوروشمک نظمی یه آرتیق آغیر کله یه باشلادی. کندیسی مهاجر، کیسه سز... آغایی استانبولدن بعضاً بارا کونددرسه آتخاق اونکله یچینه یه چالیشیور. خدیجه مک کوزنی دوبورمق ایچین فریده کیم بیلیر نه لر چه کیور! هم ده جمعه دن جمعه یه جوق اوزاق! بر ایکی ساعت بری برلرینک یوزلرینی کورویور، صوکر آریلیورلر. صوکر ابراهیم حشرت... ناصل باباسندن ایسته سه؟ و دریمی؟ بامسی اورانک اشراقندن زه نکیمن، تجار... لا کین عکسی طبعیتلنکده بری... بو آدم کندیسی کیبی برسز، مدراسز برجیلاغه بر نانه قیزی و دریمی؟ هنوز مکتبندن ده چقمقده... لا کین چقمقساننده بر سته وار. بو بیل اون ایکنجی صنفه کیچور: عجبای شیمیدین بروعد آلق ممکن ده کیلمیدر؟ باری کوکلی مسترخ اولسون!

رلی آند آرقاداشلارندن برینه نهایت مسئله یی آچدی، باباسنک توسطنی دیله دی.

اوچ کون صوکر جوانی ده آلدی: سوز؛ ایکی پدر آراسنده آچیلمش، فقط سلیمان اقدی قاشلرینی چاتارق «— بن او مهاجر جیلانه غیزی و درم؟» دیه شدنه رد نه تمشیدی. اوکا بابیلان هر دلو تأمیناته ده هپ بهوده، تأثیرسز قالمش.

جوابک کلدیکی کون رشیده کندیسنک یانندن کیچور، فقط اونکله قونوشمیوردی. آکلاشیلیدی: اودن ننهیل ودریلیدی مکر. او، قونوشمق ایسته دی، فقط رشیده اوصوله «کوزلیورلر!»، ددی وکچدی. یا فریده نه اولدی؟

پشیدی می، یوقسه رد جوانی می؟ بو «اولاز» نامعنا به کلیر؟ اما کندیسی اونی سه ویور؛ هم بوکیچه ایسته دها جوق، دها صبرسزقله... البته قلدن قلبه یول وار.

هیچ اویومادی کیبی برشی... صاحبین رشید کلیر کله ز آبلانک رومانی ناصل بولدوغنی صوردی:

— آبلام هم دون، هم ده کیچه اوقومش! رشیده دی. پتیرنجیه قادار اویومامش، جوق آغلامش. سزه تشکر نه دی.

«ر قادینک حیاتی، پتیدی. بن ده اونه کنی بوکیچه اوقویاجیم.

ایکی کون صوکر رشید، کتابلری بر غزته یه صاریلی اولارق کتیردی:

— آبلام «لادم اوقامه لیا، یه کاغددن برقاب یاپدی.

نظمی یالکنز قانجه کتابک یاراقلرینی قاریشدردی، برشی بولامانجه اوکاغده قابیله قالدیردی؛ و کتابک جلدینه براوجی یاپیشمش بر مکتوب بولدی: فریده ده کیچه لری اونی هپ رؤیاسنده کورویور، اونک ایچین طوتوشوبورمش. سطرلر آره سنده «چاره سازم سنسک آتخاق، تورکوسنک مصرعلری واردی. «قلبمک فریادی کل دیکله الله عشقنه!»، دییوردی. زوالی فریده جک! آدی ده کوزل!

بو سفر نظمی ده اوکا کوندردیکی کتابی اوپله برکاغده قاپلادی؛ عشقنی دها آتشله شرح نه دی وکوروته جکلری بری صوردی، هر حالده کوروشوله منی ایسته دی.

عینی صورته جوانی کلدی؛ جمعه کونی اوکله دن صوکر تاشهرک کنارنده، قایا باشنده چرچی خدیجه خانمک اوبینه کیده جک، «آزک جه ورمه می واری؟» دیه صوراجقدی.

۲

ایلك تلاق منظره منی اصلا اونومادی؛ او، کندیسندن اول اورابه کلدیکی حالده خدیجه مک زورلاماسیله، باش اورتوسنی یوزنده طوتا طوتا قهوه کتیرمش، قاجمشدی. کندیسنک ده صانکه دیلی طوتولمش، ایلك دفعه یوزینه بیله باقاماشدی. خدیجه صوکر تکرار اونی ایچمه یی به کتیرمه یی... چرچی قالدین، «هادی قونوشمه کز! کل کیبی کنگلر بربرندن صیقیریمی؟» دیه رکه ییواش یاواش آجدی ده... لاکن حال، خاطر صوروور صوروولاز فریده اونی کوزینه کوتوروب یوزنی قاپاتمش، اغلامایه باشلاشدی. نظمی بونک سببی اکلامایارق

حسرت نمایی !

چهره گری اوزاقدن سیر آنكده بر حطدی
باشكز آتشی سینه‌ای آتکلاردی .

روزگار مشلككزدن تیره‌و آیرلامازدی ،
نه سادی كونلردی ، نه طانی زمانلردی !

كیسه‌ل خاطر لایه سیه سالگره‌ی ،
بهار گوزلر كرك رنگینی یاد ایتدیر .
حسرتكز ، گوكلدن آلهو آلمش برصیری ،
بر یازادرکه ... ماضی ! دیه فریاد ایتدیر .

حالبه ، افكلر آردنده ، اوزاقلرده
بالیلر بیه حسرت چكیه پورمنش ككله .
كز پورمنش آدكز یلانچی دوداقلرده
تختكزی فورمشر یلانچی كوكلكله .

اكر مسعود ایهلر اورده محبتكزله
بردها آفتزده دوقوب یوكسله‌كیز !
وازیق كوكلكلر یانین حسرتكزله ...

بو الیمی ساحله بردها ككله‌كیز !

مکی شهید

آیری ده‌كیلمدیر ؟ كیجه یاریسنه قادار هر كس اویوشم اولور ؛
او ، قابوده‌كندیسی بلكه یومردیر ، نظمیده اوصولجه كیریوه‌ردیر .
مكندن ناصل قاجاق ۱.. اوکا فردیه قاریشمالیلدی .
مناره‌ی چالان قیلغی‌ده حاضرلار .
فردیه ، صاب صازی ، آریلدی .

* *

كوروشمه هفته‌ده بر كیجه‌دن هر كیجه‌یه بیندی . نظمی ،
کیجه یاریسی یاقاخانه‌نك پیچرسندن آسماغی اینور ، صوكر !
صباحه قارشى كلوب طیرمانیور ویشه‌واردن كیریوردی . بر كیجه
آرا ویرمك هرايكیسی ایچین‌ده ممكن . اولیوردی . باش باشه
سكوت و قورقو ایچده كیچركلری ساعتلر اونلرك بورده كنده‌ی
حسرتی ده‌ا یاقور ، صبرسزقلاری آتیر بیوردی .
نظمی امتحانلری آرتیق طالعه ترك نه‌ندی . رومانلری ده
براقشدی .

بر كیجه كیجه‌ی خدمه‌اونك یاناغنده اومانلیفری فرق نه‌ندی .
بلكه‌دی ، آزادی ، كادیکی كوردی . نثره‌سی كیجه دقت نه‌ندی كه
بینه اویله یاپوز . اداره‌یه خبر وردی . نظمی بی‌هوده استعطاق
نه‌تدیلر ؛ تكدر علنی ودریلدی . فقط نظمی بینه قاجادی ،
بوسفر ، طرد موقت ، جزاسنه اوغرادى . دیشازده بر هفته
بیه قاله‌جی كیمه‌سی یوقدی . ایکی اوچ كون آند آرقاداشنك

همه‌ككجه به قادار باتلا باجقدی . هیچ بر كیجه ایکی ساعتدن
فضله اویومامادی ؛ وتلافی كونی مكته‌ده بيمك بیه به‌مدن ،
وقتدن اول چرجی خدیجه‌یه كیدوب بلكه‌دی ، به‌نیمه‌ده‌بندیه
اوتوروب هب سوراق قابوسنه دوعرو باقدی ؛ بوسبورولدی ؛
كوزلری كیتكیه بوبوبوردی . فقط هیچ بر ككهن اولمادی .
خدیجه‌ینه ، نه اولدی كه عیجا ؟ دیه سوبیله‌نیوردی .

ایكیندی‌ی كجدی : ككهن یوق ! خایر ، بوندن صوكر !
ككله‌ز . نه یامالی ؟ خدیجه‌ینه به ایشی بیلدیرمه‌لی می ؟ یاوده
ایشك صوکی ككله‌یك ! دیه بوسبوتون قابیسی قاپارسه ؟ ..
خایر ، باشقه تورلو یامالی !

بر آز دها كوزله‌دی : كیمسه‌لر یوق ! چه‌بندیه‌ی دفتربی
چیتسادى ، بر كاغد قوباردی و یازدی : فردیه آكلاناچى
جوق شیلر واردی ، اونی یارن كیجه ؛ كیجه یاریسنه دوعرو
كورمه‌زه مطلقا اتخار نه‌ده‌جكدی ؛ ماده‌مكه معصوم‌دیلر ،
هنوز بری بریلرنك قیلنه دوقومناش‌لردر ، كیجه‌لن مهم
برمشته ایچین یالكیز بولونلاری‌ده بر جنابت تشكیل نه‌ده ...
یارن بر كره دها احتیاطاً ، بلكه بر جواب ودر بر دیه
اوغرایاجفنده علاوه نه‌ندی . درس كیمی زمانى اولدوغی
ایچین چیقماق ممكندر .

كاغدی بوكدی ، كوجولتدی ؛ خدیجه‌دن اوکا كوتورمه‌سی
رجا نه‌دركن برده چه‌یره‌ك وردی و فردیه‌نك‌ده دها پارا
وده‌جكفی سوبله‌دی .

نثره‌سی كون كیتدیكى زمان فردیه‌ی اوراده بولدی . اوکا
اویله‌كادی كه فردیه اوزون جولار آشارق ، افری ، آتاكلری
یارالاناق اورابه ككله‌لمشدر . نظمی‌نك جانی آغزنده‌ایدی ،
كوكمی طبقایسوردی . آغلاش‌دیلر . فردیه نظمی‌نك یاپدیغی
جوق قسا بولوبوردی . ایسته‌نك ایچین كندیسنه بر كره
دانیش‌لیدی . شیمدی ایشته باباسی : « اوجوجوق همه‌كونلری
دیشاری‌یه چیقار ، دیه سواقغه براقیور . حق اولك باغچه‌سك
آلتنده‌ی دیوار ماغازیه‌یتیشك اولدوغی ایچین واردن سبق سبق
وقولایجه اوه كلوب یوقلا-ین دیه برده اراقاقی اچدیر بیوردی .
فردیه بوكون ناصلسه ، براقا‌داشته كیدیور دیه‌رك اون دقیقه
ایچین چقمش . اودی پانیلیور سه‌ده‌جكدر دیه آتسه‌سی براز
یوموشاق ، اما باباسی ذاتا سرتدر ، شیمدی‌ده شبه ایچنده ..

فردیه آباغه‌قالقدی ، مطلقا كیمه‌لیدی .. قرار ؟ .. نظمی
کیجه یاریسنی تكلیف نه‌ندی . فردیه قورقوب چه‌كندكیه
نظمی جسارت ودر بیوردی . مطلقا اولاجقدی : اوطه‌سی

يکديکړينه باقديلر. قاي بزداها «آج» صداريله بومر وقلاندی. صوکرا درحال تکمه لندی و آچلیور دی. سلیمان افندیک سسی اوږه اېچنده دوولدی :

— اېلک قېچمی سنی ! قز آيارناحق سيميسک ؟

نظمی لامبه ده وغرو قوشدی ؛ برلاح باطلا ماسيله لامبه نك سونه سی بر اولدی .

سوقاډه نظمی باغاغدن صبحاق بر شېك صبرديغی حس نه دی . مكتب جوارنده يارانك برنی بولدی و قاي آتی مندېليه بانلادی . قان ايزلری اولما ين ديه ياغنی ايجي سيلدی . صوکرا مكتبه کړدی . صوبندی ، صوکرا اوصوله خسته قوغوشنه کيدوب باموق ، صارغی و نه ندوردیوت بولدی . و آبدستخانه يه اينوب قايندی ، باجغی آجیدی ، يارا او زمرينه بوتون نه ندوردیوتی دوکدی . ايسته او وقت از قالسين باغراچقدی ، ديشی صیقدی و ياراي باغلادی ، جیقدی .

آرتیق نظمی « برآر دامار طوطو قلغندن » طوبالليوردی . شهرده هيچ برشی دوپولماش ! آکلاشیلان ساپان افندی ده برشی ياتمازي ، منفعتنه و نامه دهاها موافق بولمشدی . مهربسی کون رشيددن صوروب خسته اولدوغنی اوکره ندیکی فرديده دن باشقه کيمسینی دوشونغيوردی .

* *

صنی شویله بویه لکشمز وفرديده نك جوارندن آبرئاسين ديه سکيز اون ساعتلك اونده کی استابوله ده کيتمه مشدی . تعطيل اېلرنده يته اوراده قالاچقدی . فقط سفر برلك اعلان نه دېدی و اونده عسکر نه ديلر .

خديجه نينه ايله سه وکليسنه نکره بوللادی . لا کين برتورلو کوروشه مه ديلر . ساده جه فرديده دن برقاچ مندیل و برانعام هديه کلدی . نظمی ده اوکا رسمتی بوللادی .

وکيیدی .. نه ماناسردن ، نه استانبولدن ، نه ده آناستندن بااستندن آيريلر کن او بلده نك افقارينه باقدينی کبی باقماش ، هيچ بر وقت اويله آغلاماشدی .

استانبولدن ، تعليمکا هادن اوکا کونده ردیکی هر مکتوبده تکرار نه دوردی :

« سنک ايجين چاليشيورم . اولورسم دهاها آتی ! فقط اولمه زسه م هيچ اولما زسه ضابط اولورم . آرتیق او وقتده موروق صنی و درمه زسه زورلر آليز ، قاچير برزم ضابط اولدوقدن صوکرا ... »

— پشه دی — صفوت عرفی

اوقاف اسلاميه مطبعه سی صاحب ومدرستول : محمد مسیح

اونده ، ايکی اوچ کونده خديجه نينه ده قالدی ؛ ينه هر کيجه فرديده کيدیوردی . سوکليسی ، اوکا ، بویه يارايسه مهربسني دهاها بزاد نه دمجکني آکلاندی ، مكتبه دوندکدن صوکرا آرتیق هر کيجه کلامه سی ، بابسی برکر . دهاها شه ليرسه مهربسنيک يته جگنی ، هم کنديسی ده مکتبدن قوغولوده استقبالی محو نه درسه هر تورلو ازدواج اميدنك بوسبوتون سونه جگنی بويه دی . فرديه اولجه هر کيجه کله سين ديه اصرار نه دکر کن نظمی :

« — قابل ده کيل ! ايجهار نه درم ، سنی ده اولدورورم . ديور ، تيریوردی . فقط اوت ، جيقماق جايد اميد واردر دهر لر . بوسبوتون استقبالی محو نه ميمه لی ، مکتبی بترمه لی . بلکه برالطيه صاب اولورده قزکده باباسی راضي اولور .

نظمی جزا مدتی بتيروبده مكتبه دوندوکی کون ، کيجه لری قاچديی ايجين بر هاقا طرد نه ديلش اولدوغنی ده ساپان افندی دوبدی و ايشکيله ندی . عجيبا ؟ .. اوکرا اويله ايسه بو مهاجر آسبزک زريندن بوتون ناموسی ، حيقق بزاد اولاجق . قیزی اولان ادبیزی دهاها اول اولدورمک کرک آما .. بر تاه ..

صوکرا آناستنه در حال اولور ، بوقادار ييللق اوچاغی سونه ر . بوايشک حقيقتی آتی آکلالمی ، کيجه لری اوپومالمی . اوکر برشی وارسه قزک يانه کلدیکی زمان وورمالی ! قانون جرم مشهود حالده کی جنايت عفو نه ديور . نه ، قیزی ده قاریسی کبی ناموسی ...

نظمی ، مکتبه برقاچ کيجه ينه ترصد نه ديلدی ؛ قاچاديی کورولونجه امنيت کلدی . فقط برهاقا صوکرا ، برجمه مهربسی کيجه سی فرديده ايله اولجه سوزلشدیکی ساعته قاچدی و کيتدی . اوږه ب کړوبده قاي قايدينی زمان فرديده نك تيريه ديکني کوردی .

« — بو کيجه ايجمه برقوقو وارا ، دييور و نظمی نك کوکسونه صوقولوبوردی . نظمی بده بوقورقوچقدی ؛ فقط او ، بوقوقولوشک ثابريه قورقوسنی تحليل نه دميوردی . بو کيجه کنديسنده بر باشقه حال ، شيوته بکيزه ر برآرزو ، بر حسرت دوبدی :

— بواقشام ياناغکه ياتالم !

فرديه قورقو ايله وحيره نه چه کيندکجه نظمی اصرار و تامين نه دييوردي :

« — والله برشی بايماچم ! سنی يالکيز يانار کن قوشومده کورمک ، شویله باغريمه باصق ايستيدوم .

آنسرين دياردن قاي بوقلاندی و کسکين ، حدتلی برسسی امر نه دی :

— فرديه آج قايی !

بکيزلری صاب صاری ، صيچرا ديلر ؛ بر قاي به ، برده